

[Undervisningsministeren.]

ting ved sagens tilrettelæggelse skulle danne en hindring for at opnå den brede tilslutning her i tinget, som er så særdeles ønskelig i et spørgsmål af denne karakter.

Jeg vil gerne sige et par ord om sagens forberedelse til forklaring på, hvorfor den er forberedt på den måde, det er sket. I 1957 blev spørgsmålet rejst fra islandsk side over for den danske regering. Der kom en henvendelse fra den islandske regering gående ud på at få nedsat et udvalg af sagkyndige fra hvert af de to lande til at forberede en løsning af håndskriftsspørgsmålet. Denne henvendelse fra den islandske regering blev af daværende stats- og udenrigsminister H. C. Hansen forelagt i et møde i det udenrigspolitiske nævn den 29. august 1957. Sagen blev dér indgående drøftet, men drøftelserne endte med, at de to oppositionspartier anmodede om at måtte forelægge spørgsmålet i deres partigrupper og senere give besked til statsministeren. Den 13. september 1957 meddelte det konservative parti i en skrivelse til statsministeren, at gruppen måtte fraråde et sådant skridt, det vil sige nedsættelse af et sådant udvalg. Man mente, at hvis regeringen havde forslag at stille, burde dette ske gennem fremsættelse af forslag i tinget. Skrivelsen var underskrevet: Poul Sørensen.

Jeg måtte efter dette svar fra oppositionen anse det for nødvendigt for at have udsigt til et positivt resultat, at jeg kunne møde i folketinget med fyldige oplysninger, og det er disse oplysninger, der nu ligger på tingets bord. Dels måtte der fastsættes et kriterium for samlingens deling; folketinget kan naturligvis ikke tage standpunkt til enkeltheder i spørgsmålet om, hvilke håndskrifter der skal udleveres til Island; der måtte fastsættes et kriterium for samlingens deling, og det var det, folketinget skulle tage standpunkt til; dels måtte jeg over for folketinget kunne oplyse, hvad en deling af samlingen efter dette kriterium indholdsmæssigt indebar, og yderligere måtte jeg over for tinget kunne oplyse, om den islandske regering ville modtage en sådan gave i den ånd, hvori den var givet fra dansk side, og om den islandske regering var indforstået med, at dermed var håndskriftsagen endeligt og for al fremtid afgjort.

Det er alt dette, som er klarlagt gennem de forhandlinger, der er ført i de sidste måneder.

Om det historiske forløb af forhandlingerne med Island om håndskrifterne vil jeg kun lige nævne følgende. Efter at alle enkeltheder vedrørende statsfællesskabets ophør i 1946 var afsluttet, blev der tilbage spørgsmålet om håndskrifterne, hvor synspunkterne fra dansk og islandsk side stod meget langt fra hinanden. Det blev da besluttet at nedsætte en kommission til at overveje hele spørgsmålet om håndskrifterne, og denne kommission afgav sin betænkning i 1951. Langt de fleste medlemmer af denne kommission foreslog en deling, hvorved man søgte at imødekomme det islandske ønske stort set i samme udstrækning som det, lovforslaget indebærer. To år efter, at denne betænkning forelå, meddelte ministeriet Eriksen-Kraft i sin åbningstale, at regeringen ville søge spørgsmålet om håndskriftsagen løst. Forslag herom blev udarbejdet under den daværende regering, men kom ikke frem til drøftelse i folketinget. I 1954 tog ministeriet Hedtoft spørgsmålet op med det udgangspunkt, at der foretoges en deling af håndskriftsamlingen, der skiftevis skulle opbevares i Island og i Danmark, men dette forslag fandt ikke tilslutning fra den islandske regering. Det blev derefter i 1954 meddelt den islandske regering, at Danmark ikke mere anså spørgsmålet om en løsning af håndskriftsagen for at være aktuelt.

Den afgørelse, folketinget skal træffe, er en principiel afgørelse. Det vil, som jeg allerede har nævnt, naturligvis ikke være muligt for folketinget at tage standpunkt til alle enkeltheder med hensyn til, hvilke dele af håndskrifterne der eventuelt skal afgives til Island. Det, folketinget skal tage stilling til, er det principielle, om tinget vil medvirke til en lovgivning, hvorefter der foretages en deling af håndskriftsamlingen. Lovforslaget fastslår et kriterium for en deling af den arnamagnæanske samling. Dette kriterium indeholder, at der ved delingen af den arnamagnæanske samling gås frem efter det direktiv, at hvad der er skrevet af islændinge, og som i det væsentlige omhandler Island, skal overføres til den islandske håndskriftsamling og overgives til Island som kulturreje.